

Nya minolyckor

Två västsaharier skadades av klusterbomber nära Mijek i den befriade delen av Västsahara 2 februari. En vecka tidigare dödades en person nära Amgala, meddelar Västsaharas minröjarkontor. Enligt minröjningsorganisationer finns det cirka sju miljoner landminor förutom stora mängder klusterbomber och oexploderad ammunition. De flesta minor placerades ut på tidigt 80-tal när Marocko byggde den 270 mil långa militära "muren". Marocko vägrar att skriva under konventioner mot minor och klusterbomber.

Nya massgravar

Kroppar efter sex försvunna västsaharier hittades i november av spanska experter i närheten av Amgala i den befriade delen av Västsahara. Den första massgravan hittades av samma team 2013. Identifiering av kropparna pågår.

Abdeslam Omar från anhörigorganisationen AFAPRE-DESA beklagar att det spanska medicinska teamet inte kan undersöka den Marocko-ockuperade delen av Västsahara, där de flesta massgravar finns.

Cirka 500 västsaharier är försvunna sedan ockupationen började 1975.

Politisk fånge död

En västsaharisk politisk fånge Abdelbagi Aliyen Antahah, 22 år, dog av tortyr i det ökända "Svarta fångelse" i El Aaiún 25 januari meddelar Västsaharas minister för ockuperat område.

Abdelbagi, dömd till ett och ett halvt års fängelse, ska ha lämnats isolerad i en cell efter att ha blivit medvetslös efter misshandel och tortyr.

Under de senaste två åren har åtta västsahariska fångar dött utan att de marockanska myndigheterna tagit några steg för att undersöka dödsorsaken.

AP-fond sålde Agrium

Sjunde AP-fonden uteslöt i december från sin aktieportfölj det kanadensiska bolaget Agrium på grund av "kränkning av mänskliga rättigheter genom import av fosfat från det ockuperade Västsahara".

Sedan tidigare har Sjunde AP-fonden sålt av aktieinnehav i följande fosfatimporterande bolag av samma skäl: kanadensiska/amerikanska Potash Corp of Saskatchewan och australiska Wesfarmers samt Incitec Pivot.

Samtliga bolag är konstgödningsproducenter.

Kristna Fredsrörelsen har sedan 2012 årliga utbildningar i ickevåld och mänskliga rättigheter. Nu finns en grupp som heter NOVA Sahara.

Abida Mohamed, NOVA Sahara.

Ali Buzeid, deltagare i workshopen.

Milosz Kusz, Kristna Fredsrörelsen.

Jesus Castañar och Ainhoa Adcasso, ickevåldstränare från Spanien.

De tränar ickevåld för mänskliga rättigheter

Tillsammans med två spanska ickevåldstränare, Jesús och Ainhoa besökte jag de västsahariska flyktinglägren i början av november 2014. Vi skulle hålla workshop i ickevåldstrategier- och metoder.

Workshopen riktade sig till unga människor som vill använda ickevåld som metod för västsahariernas kamp för självständighet. Under fyra dagar lärde sig deltagarna skillnaderna mellan strategier och metoder, beslutsfattande under press och hur man kan stödja varandra i att hantera svåra upplevelser såsom gripanden, våld och fängelsevistelser.

Under inledningen av träningen, fick de cirka 20 deltagarna också berätta för varandra varför de trodde på ickevåld som metod. Svaren var många, men det som etsade sig fast i mitt minne allra starkast var Ali Buzeids ord:

– Vi är ett litet folk och vi har inte råd att förlora människoliv i ett krig. Med ickevåld kan vi uppnå mer och förlora mindre liv.

Abida Mohamed är ordförande för den västsahariska ickevåldgruppen NOVA Sahara. Hon och de andra drygt 30 medlemmarna i gruppen har tagit aktiv ställning för ickevåldet som mål och medel i västsahariernas

kamp för självbestämmande och frihet. Gruppen får stöd av, bland andra, Kristna Fredsrörelsen som sedan 2012 har hållit årliga utbildningar i ickevåldets teori och praktik samt i mänskliga rättigheter och MR-rapportering i de västsahariska flyktinglägren.

Genom utbildningarna och ett begränsat ekonomiskt stöd för gruppens fungerande har de unga människor som ingår i NOVA bland annat kunnat vidareutbilda högstadiet- och gymnasieungdomar i barns rättigheter samt genomföra en studie om unga västsahariernas syn på rätten till arbete.

Gruppen deltar också i det som kallas för "Plataforma gritos conta el muro" (ungefär Plattformen för ropen mot muren). Tillsammans med andra aktivister genomför plattformen månatliga demonstrationer mot "skammens mur" – den drygt 200 mil långa befästa och minerade sandmur som Marocko låtit uppföra och som delar landet och folket. Fyra av medlemmarna i NOVA ingår också som representanter för det civila samhället i den nyligen bildade nationella människorättskommissionen i SADR (Saharawi Arab Democratic Republic). Kommissionen heter CONASADH (Comisión Nacional Saharaui de Derechos Humanos).

NOVA har på kort tid kommit att bli en allt viktigare aktör i lägren. Men de arbetar i motvind.

– Frustrationen bland unga människor i flyktinglägren ökar för varje dag som går. Merparten av ungdomarna vill att vi går ut i krig igen. Förtroendet för det internationella systemet är obefintligt och vi ser hur våra vänner och familjer på ockuperat ter-

ritorium blir fängslade och misshandlade av marockansk säkerhetstjänst medan omvärlden tiger, säger Abida Mohamed.

Att förtroendet för omvärldens förmåga att hitta en lösning på Västsaharakonflikten är lågt bland de unga är inte särskilt konstigt. Den folkomröstning som skulle ägt rum 1992 är 23 år senare fortfarande bara en chimär. Rapporterna om MR-övergrepp på av Marocko ockuperat västsahariskt territorium fortsätter att strömma in. Den fredsbevarande styrkan MINURSO har fortfarande inget mandat att observera situationen för de mänskliga rättigheterna och Västsaharas naturresurser plundras dagligen i strid med folkrätten.

Den internationella solidaritetsrörelsen med Västsahara har framförallt fokuserat på situationen när det gäller de mänskliga rättigheterna på av Marocko ockuperat västsahariskt territorium. Detta är förstås rimligt med tanke på hur dramatisk den situationen är. Samtidigt får vi inte glömma bort att ett livskraftigt civilsamhälle och starka institutioner till skydd för de mänskliga rättigheterna är vik-

tiga grundbultar i ett demokratiskt samhälle.

Bildandet av den nationella kommissionen för de mänskliga rättigheterna och det faktum att det civila samhället finns representerat där är därför väldigt glädjande. Kommissionens arbete för att harmonisera SADR:s lagstiftning med internationella MR-konventioner, observera situationen för de mänskliga rättigheterna i flyktinglägren och de områden som kontrolleras av POLISARIO samt verka för en MR-kultur i SADR är mycket viktigt. Den nationella MR-kommissionen i SADR ger en strimma av hopp.

Detta särskilt i en tid då frustrationen över sakernas tillstånd i flyktinglägren ökar och det säkerhetspolitiska läget i Sahel-regionen blir alltmer komplicerad.

Samtidigt behöver starka institutioner också resurser för att fungera. Resurser som i dagsläget inte riktigt finns i de västsahariska flyktinglägren. Biståndsvolymerna har minskat till följd av den ekonomiska krisen i Europa och de små resurser som finns går till att försöka täcka de grundläggande behoven av mat och sjukvård.

I en sådan situation – när resurserna blir färre och förtroendet för det internationella samfundet minskar samtidigt som krigsvindarna blåser för fullt i hela Sahelregionen, är det viktigt att vi inte glömmet de modiga unga människor som vill fortsätta driva kampen för självbestämmande och frihet med ickevåldsliga medel. De förtjänar vårt – och många andras stöd.

Text och bild: Milosz Kusz, programsekreterare för Västsahara på Kristna Fredsrörelsen